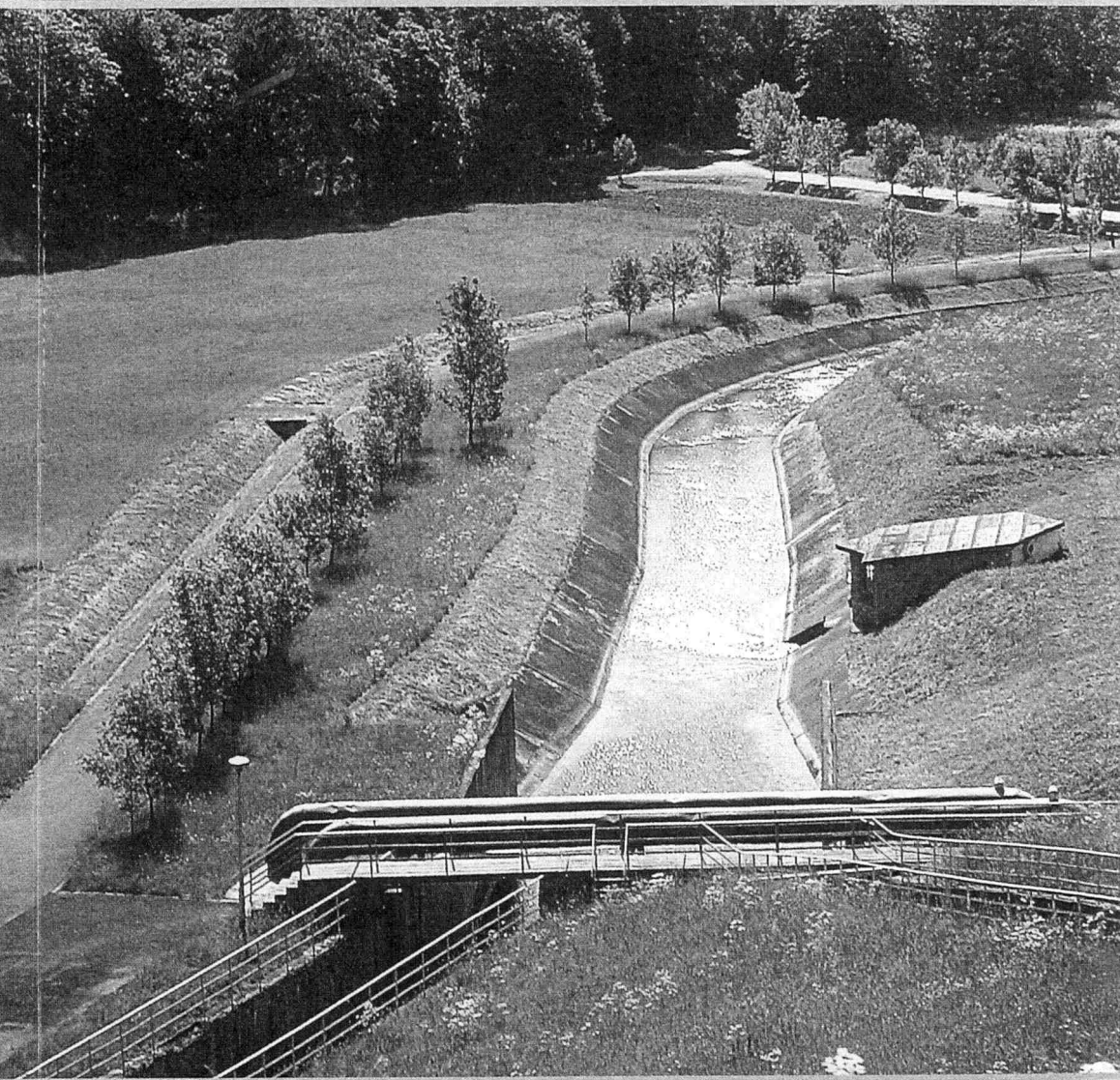

ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Pod redakcją

Czesławy Rosik-Dulewskiej i Mirosława Wiatkowskiego

OPOLE 2010

Halina Klimczak*, Barbara Wiatkowska**

SYSTEMY INFORMACJI GEOGRAFICZNEJ W ANALIZIE OBSZARÓW WIEJSKICH W RAMACH DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ PROW

Streszczenie: Zarządzanie obszarami wiejskimi w Polsce oraz realizacja priorytetów i kierunków ich zrównoważonego rozwoju wymaga szybkiego dostępu do informacji pochodzących z różnych źródeł. Konieczne jest zatem wdrażanie systemu narzędzi analitycznych pomocnych w podejmowaniu decyzji oraz realizacji strategii modernizacji rolnictwa i środowiska poprzez budowę baz danych, zintegrowanych w odpowiednio skonstruowanym systemie informacji geograficznej. Szybki rozwój systemów informacji geograficznej oraz zasobów danych przestrzennych, a także coraz łatwiejszy dostęp do nich, umożliwia szerokie zastosowanie tych systemów w pracach wspomagających rozwój obszarów wiejskich.

Analizy złożonych procesów zarówno przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych, zachodzących w przestrzeni poprzez szerokie wykorzystanie systemów informacji przestrzennej (GIS) umożliwiają ocenę samych procesów zachodzących w czasie i przestrzeni jak również uchwycenie relacji między badanymi zjawiskami czy obiektami. Decyzje lokalizacyjne podejmowane w ramach realizacji różnorodnych działań środowiskowych w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich wymagają coraz częściej obiektywnego uzasadnienia potrzeb, wariantowych rozwiązań w oparciu o analizy danych i wskaźniki przestrzenne. Dla takich działań zasób informacji opisujący przestrzeń rolniczą w postaci GIS z możliwością wielokryterialnych analiz zjawisk jest dużym udogodnieniem. Pozyskiwane i przetwarzane informacje dotyczące przestrzeni obszarów wiejskich gromadzone są w coraz to nowszych bazach danych oraz prezentowane w postaci nowych opracowań kartograficznych i statystycznych.

Słowa kluczowe: GIS, ZSI RPP, CLC, PROW, obszary wiejskie

WPROWADZENIE

Zasady wsparcia rozwoju obszarów wiejskich określone zostały Rozporządzeniem Rady (WE) 1698/2005 *w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)*. Zgodnie z wytycznymi tego rozporządzenia został opracowany dla Polski Krajowy

* Dr hab. inż. Halina Klimczak, prof. nadzw., Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Instytut Geodezji i Geoinformatyki, ul. Grunwaldzka 53, 50-357 Wrocław, tel. (+48) 71 320 56 89, e-mail: halina.klimczak@up.wroc.pl

** Mgr inż. Barbara Wiatkowska, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, e-mail: bwiatkowska@poczta.onet.pl

Plan Strategiczny (KPS 2007–2013) obejmujący lata 2007–2013 oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Krajowy Plan Strategiczny określa priorytety i kierunki rozwoju obszarów wiejskich w Polsce a PROW 2007–2013 zakres i formę wsparcia tych obszarów.

Określenie priorytetów i wskazanie kierunku rozwoju obszarów wiejskich poprzez aktywne kształtowanie warunków rozwoju zrównoważonego poprzedzone było szerokimi analizami sytuacji środowiskowej, społecznej i gospodarczej. Realizacja najważniejszych priorytetów i celów wspólnej polityki rolnej wobec obszarów wiejskich możliwa jest przez realizację podejmowanych decyzji. Istotnym natomiast aspektem podejmowania decyzji jest potrzeba ciągłej analizy złożonych procesów i zmian zachodzących w przestrzeni obszarów wiejskich poprzez szerokie wykorzystanie systemów informacji przestrzennej (GIS). Systemy te umożliwiają gromadzenie i przetwarzanie informacji z różnych źródeł oraz prezentowanie ich w postaci opracowań kartograficznych – modeli. Tworzone coraz to nowsze bazy danych oraz analizy procesów zachodzących w czasie i przestrzeni, a także budowane modele inwentaryzujące stan jak i przedstawiające wyniki prowadzonych analiz z wykorzystaniem GIS umożliwiają uchwycenie nowych związków między obiektami. Przestrzenne rozpoznanie warunków przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych umożliwia monitoring rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a poprzez jej modelowanie możliwość analizy zjawisk i prognoz niezbędnych w podejmowanych procesach decyzyjnych w zarządzaniu obszarami wiejskimi (Stuczynski i in. 2006).

Istniejące w Polsce systemy informacji przestrzennej mają charakter modułowy i otwarty, co daje możliwość integracji modułów realizujących zadania w zakresie rozwoju i ochrony obszarów wiejskich z innymi modułami realizowanymi na różnych szczeblach kraju.

Przedstawione w pracy komponenty Systemu Informacji Geograficznej są przykładem rozwiązań ułatwiających w znacznym stopniu pozyskiwanie wiedzy o obszarach wiejskich oraz stanowią znaczące wsparcie w realizacji działań PROW.

DZIAŁANIA PROW NA RZECZ POPRAWY ŚRODOWISKA NATURALNEGO I OBSZARÓW WIEJSKICH

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007–2013 jest instrumentem realizacji polityki Unii Europejskiej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (PROW 2007–2013). Dokument ten określa formę i zakres wsparcia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych. Program uwzględnia zarówno społeczne, ekonomiczne i przyrodnicze aspekty rozwoju obszarów wiejskich w sposób spójny z programami strukturalnymi (SPO).

